

Skjøtselsplan for slåttemark i Driftsli, Bygland kommune, Aust-Agder fylke

Oppfølging av tradisjonell slåttemark som utvalgt naturtype

Foto: Toralf Tysse

TITTEL:
Skjøtselsplan for slåttemark i Driftsli, Bygland kommune, Aust-Agder fylke
FORFATTER(E):
Toralf Tysse

DATO:	RAPPORT NR./	PROSJEKTNR:	SAKSNR.
12.07.2019	689/2019	2400	
ISBN:	ISSN:	ANTALL SIDER:	ANTALL VEDLEGG:
978-82-8262-687-3	1891-5450	19 + vedlegg	3

OPPDAGSGIVER:	KONTAKTPERSON:
Fylkesmannen i Agder	Elisabeth Kaddan

SAMMENDRAG:
Naturtypen slåttemark er kritisk trua ifølge Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018), og ble i 2011 utvalgt naturtype (UN) med en viss beskyttelse gjennom lov om Naturmangfold. På oppdrag for Fylkesmannen i Agder fikk Ecofact, i 2018 i oppdrag å utarbeide en skjøtselsplan for slåttemark i Driftsli, Bygland kommune. Driftsli ble nykartlagt i 2018, og dette er første generasjon skjøtselsplan for lokaliteten. Feltregistreringer ble gjennomført den 24/7 2018., med grunneier til stede. Skjøtselsplanen er utarbeidet med grunnlag i feltarbeidet og diverse kontakt med grunneier. Med grunnlag i feltregistreringer og nye faktark for naturtypen slåttemark, så vektet slåttemarka til B, viktig. Skjøtselsarbeidet er startet opp i regi av grunneier, og dette bør fortsette med årlig slått på ettersommeren. Det foreslås tiltak for å fjerne planten røyrkvein, som har spredt seg på lokaliteten.

FYLKE:	Aust-Agder
KOMMUNE:	Bygland kommune
STED/LOKALITET:	Driftsli
GÅRD/BRUK	Gnr 13/bnr 8

GODKJENT	SKJØTSELSPLANEN ER UTFORMET AV:
FYLKESMANNEN I AGDER, 4.7.2019	TORALF TYSSE
	<i>Toralf Tysse</i>
NAVN	NAVN

Forord

Utarbeidelse av skjøtelsesplanen for Driftsli i Bygland kommune er utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Agder v/ Elisabeth Kaddan. Skjøtelsesplanen gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel av den trua naturtypen slåttemark, og er i samsvar med handlingsplanen for Utvalgt naturtype slåttemark. Den baserer seg på feltbefaring og intervjuer med grunneieren.

Rapporten er delt inn i to hoveddeler. Første del gir en kort beskrivelse av slåttemark på Sørlandet. Andre del er rettet mot den som skal utføre skjøtsel og forvaltningen, og omhandler naturgrunnlaget og dagens drift i området, samt beskrivelsen av konkrete restaurerings- og skjøtselstiltak innenfor lokalitetene.

Som vedlegg finnes en beskrivelse av de verdifulle naturtypene som inngår i drifta. Den genererer i hovedsak informasjon rettet inn mot forvaltning, inkludert søkbare egenskaper for området i Miljødirektoratets naturbase.

Til skjøtelsesplanen følger et veiledningshefte om slåttemark utarbeidet av Miljødirektoratet, samt Bondens kulturmarksflora for Sørlandet utarbeidet av Bolette Bele, Ellen Svalheim og Ann Norderhaug, NIBIO.

Takk til grunneier Knut G. Austad for hyggelig innstilling og hjelpsomme innspill.

Sandnes, 28.6.2019

Toralf Tysse

Toralf Tysse
Senior miljørådgiver
Mobil: 90747052

Ecofact, www.ecofact.no

Innhold

Forord.....	4
1 Slåttemark på Sørlandet.....	6
2 Skjøtselsplan for Driftsli, Bygland kommune	8
2.1 Innledning	8
2.1.1 Stedsinformasjon	8
2.1.2 Slåttemarka	10
2.2 Hensyn og prioriteringer	11
2.3 Tradisjonell og nåværende drift	11
2.4 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer	11
2.5 Mål for verdifull slåttemark	13
2.6 Restaureringstiltak	13
2.7 Skjøtselstiltak (tiltak som gjentas årlig).....	14
2.7.1 Slått	14
2.7.1 Beiting	14
2.7.2 Andre aktuelle skjøtselstiltak	15
2.8 Oppfølging av skjøtselsplanen.....	15
2.9 Bilder fra lokaliteten.....	16
Vedlegg	20
Vedlegg 1: Artsliste	20
Vedlegg 2: Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase	22
Vedlegg 3: Tiltakslogg, grunneiers notater	24

1 Slåttemark på Sørlandet

Tradisjonelle slåttemarker er naturenger i inn- og utmark med ville plantearter, som har blitt slått for å skaffe vinterfôr til husdyra. Slåttemarkene ble gjerne slått seint i sesongen, etter at de fleste plantene hadde blomstra og satt frø. De er ofte overflatelydda for stein, men har i mindre grad vært oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og er ikke- eller i liten grad gjødsla. Slåttemarkene har tradisjonelt vært høstbeita og kanskje også vårbeita. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer imidlertid fra sted til sted.

Slåttemarkene er ofte urterike (blomsterrike) og omtales gjerne som «blomsterenger». De huser også ofte et stort mangfold av insekter.

Artssammensetningen i slåttemarkene på Agder varierer med bl.a. avstanden til kysten, høyde over havet og jordsmonn. Etter fuktighetsforholdene i marka, skilles det mellom tørreng, friskeng og fukteng.

Indre Agder har mange magre enger på grunnlendt mark og fattig grunnfjellsberggrunn. Med god hevd kan likevel fattig mark opptre relativt arts- og fargerik.

Tørrengene i skogsbygdene og dalstrøkene på Agder er de tradisjonelle «blomsterengene» med ryllik, blåklukke, gulaks, engkvein, prestekrage, smalkjempe, engfiol, firkantperikum, tiriltunge, legeveronika, stemorsblom og øyentrøst, og mer spredt med katterfot og engnellik. På mer næringsrik mark vokser flekkgrisøre, engtjæreblom og prikkperikum. På tørr mark i kyststrøkene vokser i tillegg kystgrisøre, bergmynte, rundskolm, gulmaure og blåmunke.

Figur 1.1. T.v.; tørr til frisk eng fra Landsverk i Gjerstad med prestekrage, blåklukke, engtjæreblom, føllblom, smalkjempe, hvitkløver, småsyre, tveskjeggveronika, engkvein, gulaks m.fl. T.h. tørreng fra Kjevik ved Kristiansand med mye prikkperikum og blåmunke bl.a. Begge foto ES.

I fattig *friskeng* (litt fuktigere eng) finnes på Agder gjerne finnskjegg, blåtopp, jonsokkoll, småengkall, bakkefrytle, ryllik, blåklukke, rødknapp, blåknapp, prestekrage, karve, gjeldkarve, engsyre, hvitkløver, tepperot, føllblom, engsoleie, øyentrøst, stormaure, tveskjeggveronika og legeveronika. Spredt kan også mindre vanlige arter som nattfiol, harerug, hvitkurle og solblom dukke opp. Hvitkurle og solblom står på den norske rødlista for arter (2015).

Agder, og spesielt øvre Setesdal, er et kjerneområde for solblom i Norge. På frisk mark med rikere berggrunn eller på mark som tilføres rikt sigevann, kan det i tillegg vokse arter som rødsveve, skogstorkenebb, søstermarihånd, brudespore, marinøkkel og storblåfjær. Ved kysten kan man finne kystmaure, marigras og jordnøtt (Aust-Agder), og i fjellet vokser hvitkurle, grønnkurle, svarttopp, fjellbakkestjerne og snøsøte i slik kulturmark. Flere av disse er trua arter i Norge i dag.

Figur 1.2. Planter en kan finne i slåttemarkene på Agder; f.v. rødknapp, harerug, tirilltunge og engnellik. Engnellik er relativt sjelden å finne. Alle foto ES.

I de fuktigste områdene vokser gjerne arter som: hvitbladtistel, enghumleblom, krypsoleie og hanekam.

Figur 1.3. Fuktig slåttemark med mye hanekam og duskstarr på Sandøya i Tvedestrand. Foto ES.

Mange gamle slåttemarkar brukes i dag til beite eller er grodd igjen. «Tradisjonelle» slåttemarkar har derfor blitt svært sjeldne og det er spesielt viktig at gjenværende slåttemarkar holdes i hevd. Generelle restaurerings- og skjøtselstiltak er omtalt i veiledningsheftet, og konkrete råd for skjøtsel av din lokalitet beskrives i denne skjøtelsplanen. Nærmere omtale av ulike plantearter fra engene på Agder finnes i Bondens kulturmarksflora for Sørlandet (Bele, Svalheim & Norderhaug 2011). Mye av denne teksten om slåttemark på Sørlandet er hentet fra den.

2 Skjøtselsplan for Driftsli, Bygland kommune

GRUNNEIER: Knut G. Austad		ANSVAR SKJØTSEL: Knut G. Austad		LOKALITETSVERDI I NATURBASE: B
DATO UTARBEIDING AV 1. SKJØTSELSPLAN: 28.6.2019		DATO BEFARING (1. SKJ.PL.): 24.7.2018		
DATO REVIDERING:		DATO BEFARING (REVIDERING):		
KONTAKT MED GRUNNEIER/BRUKER (TELEFON, BEFARING, EPOST MM): Feltarbeid 24.4.2017, som ble gjennomført sammen med grunneier. Telefonisk og E-mail kontakt før befaringen, og kontakt gjennom E-mail etter befaringen.				
1. SKJØTSELSPLAN UTFORMET AV : Toralf Tysse				FIRMA:
REVIDERT UTGAVE UTFORMET AV :				Ecofact, sørvest
UTM SONE LOKALITET(ER):	NORD:	ØST:	GNR./BNR.:	
EU89 UTM33 Norgeskart	6565358	87652	13/8	
NÅVÆRENDE AREAL PÅ SKJØTSELSPLAN-/NATURBASE LOKALITET: Driftsli: 2,4 daa (ikke registrert i Naturbasen) AREAL (ETTER EVENTUELT RESTAURERING):		DEL AV VERNEOMRÅDE: Ja (planlagt vern) HVILKET VERN: Gardefjell naturreservat	DEL AV UTVALGT KULTURLANDSKAP: Nei	

2.1 Innledning

2.1.1 Stedsinformasjon

Lokaliteten Driftsli ligger i Bygland kommune, ca. 22 km NØ for kommunesenteret Bygland og ca. 10 km øst for hoveddalføret Setesdalen. Lokaliteten er veiløs. Figur 2.1 viser den geografiske beliggenheten av Driftsli.

Figur 2.1. Geografisk beliggenhet av lokaliteten Driftsli.

Driftsli er navnet på en gammel utmarksstøl, en støl som inngår i en av flere spredte teiger som utgjør eiendom 13/8. Gården ligger ved elva Otra i hoveddalføret Setesdalen, men det er flere utmarksteiger øst for denne som inngår i eiendommen. Det var fast bosetning i Driftsli frem til 1837 (Knut G. Austad, pers. medd.).

Det er en opprinnelig slåttemark knyttet til stølen Driftsli som nå omfattes av skjøtselplanen. Stølen ligger i tilknytning til en sørvendt, varm skogli, omkranset av overliggende bergvegger. Nedenfor slåttemarka ligger et lite tjern og et tilgrensende myrområde. Atkomst til Driftsli går via anleggsveien til Hovvatnet Aust. Fra anleggsveien går det sti inn til stølen, med en lengde på ca. 4 km. Figur 2.2 viser et oversiktsbilde over området ved Driftsli sett fra stien.

Figur 2.2. Oversiktsbilde over stølen Driftli og tilgrensende områder.

Berggrunnen i området består av granittisk gneis. Dette er en næringsfattig bergart som ikke gir grunnlag for en rik vegetasjon. Løsmassedekket på lokaliteten er meget tynt eller fraværende (NGU 2019). Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (Moen 1998).

2.1.2 Slåttemarka

Slåttemarka utgjør en skrånende bakke, delvis omkranset av skog. Det er noe innslag av stein, og fuktighetsforholdene er noe varierende. Det er heldekkende vegetasjon i feltsjiktet på lokaliteten. Det er tilgrensende areal med skog og steinete beitemark til slåttemarka. Stølen Driftli ligger inne i slåttemarksområdet. Figur 2.3 viser avgrensningen av området.

Figur 2.3. Avgrensing av slåttemarka som omfattes av skjøtselplanen.

2.2 Hensyn og prioriteringer

Vi legger til grunn at grunneier har interesse, kapasitet og utstyr til å komme over slåttemarka en gang årlig.

Det er ikke registrert noen rødlista arter eller andre sjeldne/uvanlige arter som det må tas hensyn til under slåtten på lokaliteten. Det anbefales tiltak mot to små tette bestander av strandrøyr.

2.3 Tradisjonell og nåværende drift

Slåttemarka ved Driftsli hadde ligget brakk siden ca. 1950 da grunneier i 2013 startet opp med slått igjen. Marka er slått hvert år siden, og tidspunktet har vært ca. 10.8 (Knut Austad, pers. medd.). Slåttearealet som nå er skjøttet de siste årene er lagt til grunn for skjøtselplanen.

2.4 Artsmangfold og eventuelle observerte endringer

Det er ikke tidligere gjennomført grundige registreringer av artsmangfoldet av karplanter som er knyttet til slåttemarka, men grunneier selv har gjort noen registreringer. I tillegg er det lagt inn en del funn av karplanter på nettstedet Artskart <https://artskart.artsdatabanken.no>, primært fra tilgrensende områder.

Artsutvalget knyttet til slåttemarka består av vanlig forekommende arter for distriktet. Artsutvalget av karplanter på lokaliteten vitner om en kalkfattig slåttemark, men med et moderat innslag av næring. Ingen regionalt sjeldne arter eller rødlistearter ble registrert på lokaliteten, og artsutvalget gjenspeiler i stor grad engfloraen i distriktet. Innslaget av trær og busker er moderat.

Totalt 50 arter med karplanter ble registrert på lokaliteten under feltarbeidet den 24.7.2019, som det fremgår av artslisten i vedlegg. Følgende KST-arter for seminaturlig eng ble registrert på lokaliteten under feltarbeidet: Blåknapp, blåklokke, finnskjegg, småsmelle, bråtestarr, legeveronika, tepperot og gulaks.

Vår og sommer 2018 var svært varm og nedbørfattig, noe som åpenbart hadde påvirket vegetasjonen på lokaliteten sommeren 2018. Vegetasjonen var overveiende dårlig utviklet og i stor grad tørkepreget, med få planter registrert i blomst. Det er sannsynlig at det registrerte artsutvalget og dominerende arter ikke gjenspeiler et normalår. Det er f.eks. vanlig at fuktighetskrevede arter, som flere orkidearter, ikke blomstrer i like stor grad under tørre som fuktige år (egne erfaringer).

Verdi

Lokaliteten er vurdert og vektet i forhold til kriteriene i nytt faktark for slåttemark (Svalheim 2018). Gjennomgangen gir lav vekt på typevariasjonen, artsmangfold og landskapsøkologi. Da lokaliteten er på over ett dekar, gis den høy vekt på størrelse. Når det gjelder tilstand og påvirkning, så har enga vært tradisjonelt skjøttet siden 2013, har lite gjengroingspreg, lav tredekning og med god fordeling av lavvokste engarter. Det er likevel 60-70 år siden lokaliteten ble skjøttet etter tradisjonell metode, dersom man ser bort fra de siste årenes gjennopptaking av denne hevd. Lokaliteten har ellers vært beitet ekstensivt og uten gjerding i mange tiår. Parametrene tilstand og påvirkning er derfor gitt høy vekting.

Vedrørende *typevariasjon*, så er det partier i slåttemarka med dårligere drenering og fuktighet. Disse fuktområdene er imidlertid såpass begrensa, at det ikke regnes som to NIN-undertyper.

Lokaliteten oppnår lav vekt på *artsmangfold* fordi det er ingen registrerte rødlistearter og kun 6 tyngdepunkter for fattig eng.

Når det gjelder *landskapsøkologi*, så ligger lokaliteten vel 600 meter fra en annen B-lokalitet (Svoletjørn), men det er ingen naturlige spredningskorridorer for kulturplanter mellom de to lokalitetene.

For å bli vurdert som en svært viktig slåttemark, må minst to andre parametre enn tilstand og påvirkning gis høy vekt. Dette er ikke tilfelle her, da det kun er én parametre til (størrelse) som er gitt høy verdi. Med såpass høy vekting, selv om tre parametre er gitt lav vekting, vurderes lokaliteten skjønnsmessig til **B, viktig**.

2.5 Mål for verdifull slåttemark

HOVEDMÅL FOR LOKALITETEN(E): Holde slåtteeenga åpen og i hevd med tradisjonell, sein slått, og fjerning av graset slik at slåttemarksarter øker og problemarter reduseres.
EVENTUELLE SPESIFIKKE MÅL FOR DELOMRÅDER: Redusere/fjerne to forekomster av strandrøyr som vokser i bakken, en nedenfor stølsbygningen og en litt lengre vest.
TILSTANDSMÅL FOR ENKELTE AV ARTENE: Redusere forekomsten av strandrøyr

Figur 2.4. Driftsli sett fra turstien i sørvest

2.6 Restaureringstiltak

RESTAURERINGSTILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRØM (MND/UKE)
Eksisterende avgrensning: Rydde oppslag av trær og busker innenfor området. Ryddesag, greinkutter. Begrense/fjerne forekomsten av strandrøyr der arten er etablert	2019 Årlig		Ved leilighet Før frøspiring
Utvidet avgrensning: Rydde/hogge trær i et utvidet område der det fortsatt er gode forekomster av engarter. Motorsag, ryddesag.	2020		Vinter

- Tunge storferaser bør ikke beite slåttemark (pga. tråkkskader).
- Slåttemark med rik vårblomstring (f.eks. med tidligblomstrende orkideer og marinøkler) bør ikke beites.
- Beit gjerne nærliggende skog, hagemark eller naturbeiter i sammenheng med slåttemarka. Det vil gi utveksling av frø og gener mellom ulike arealer.
- Isådde, fulldyrka kulturer bør ikke beites sammen med slåttemarka. Dette for å hindre spredning av uønska arter inn i slåttemarka.

BEITETILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKU)
Det kan beites hele vekstsesongen	2019, årlig	Hele arealet	Vår, sommer og høst

2.7.2 Andre aktuelle skjøtselstiltak

På to steder i slåttemarka har det etablert seg populasjoner av gresset strandrøyr. På begge disse lokalitetene er det noe fuktig sig, som arten gjerne trives i. Ifølge grunneier har plantene etablert seg her de siste årene. Forekomstene har blitt større etter etableringen, og arten har også en viss invasivt preg. Det foreslås derfor at plantene fjernes, for at de ikke skal spre seg ytterligere i tilgrensende områder.

TILTAK (KORT BESKRIVELSE, REDSKAPSBRUK M.M.)	PRIORITERING (ÅR)	AREAL/ (DEL)OMRÅDE	TIDSRUM (MND/UKU)
Mekanisk fjerning av strandrøyr. Røttene bør fjernes, og forekomsten bør fjernes før de har satt frø.	2019		Før frøspredning

2.8 Oppfølging av skjøtselsplanen

NESTE REVIDERING/EVALUERES ÅR: 2023
BEHOV FOR YTTERLIGERE REGISTRERING AV SPESIFIKKE NATURTYPER OG/ELLER ARTSGRUPPER:
GJENNOMFØRTE ELLER PÅBEGYNT TILTAK SOM ER FINANSIERT DE SISTE 5 ÅRA: Gjennomførte tiltak bør føres i skjema i vedlegg 3.
PERSON(-ER) SOM HAR ANSVAR FOR Å GJENNOMFØRE TILTAKENE I SKJØTSELSPLANEN: Knut G. Austad

2.9 Bilder fra lokaliteten

Lokalitetsnavn

Forsidefoto: Stølen Driftsli

Figur 2.5. Øvre delen av slåttemarka. Sommeren 2018 var preget av varme og lite nedbør, noe som vegetasjonen bar preg av

Figur 2.6. Nedre delen av slåttemarka sett mot dalbunnen. Til høyre for vannet ligger det en slåttemyr.

Figur 2.7. Stølen og en tilhørende høyløe

Figur 2.8. Stølsbygningen

Figur 2.9. Fuktig parti med strandrøyr

Figur 2.10. Strandrøyr, hengeving og engkvein

Figur 2.11. Gresset finnskjegg er en vanlig (og lokalt dominerende) art på slåttemarka.

Vedlegg

Vedlegg 1: Artsliste

Artsliste for 24.7.2018.

Arter markert med fet skrift er tyngdepunktarter i seminaturlig eng, mens arter i kursiv (norsk navn) var mengdearter på lokaliteten

Norsk navn	Latinsk	År registrert	År rekartlagt	Artskart år
Beitesveve	<i>Hieracium</i> underslekt <i>Hieracium</i> seksjon <i>Vulgata</i>	2018		
Bjønnekam	<i>Blechnum spicant</i>	2018		
Bleikstarr	<i>Carex pallescens</i>	2018		
Blokkebær	<i>Vaccinium uliginosum</i>	2018		
Blåbær	<i>Vaccinium myrtillus</i>	2018		
Blåklukke	<i>Campanula rotundifolia</i>	2018		
Blåknapp	<i>Succisa pratensis</i>	2018		
Blåtopp	<i>Molinia caerulea</i>	2018		
Bringebær	<i>Rubus idaeus</i>	2018		
Bråtestarr	<i>Carex pilulifera</i>	2018		
Einer	<i>Juniperus communis</i>	2018		
Engkvein	<i>Agrostis capillaris</i>	2018		
Engrapp	<i>Poa pratensis</i>	2018		
Engsyre	<i>Rumex acetosa</i>	2018		
Finnskjegg	<i>Nardus stricta</i>	2018		
Firkantperikum	<i>Hypericum maculatum</i>	2018		
Fjellmarikåpe	<i>Alchemilla alpina</i>	2018		
Gulaks	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2018		
Gullris	<i>Solidago virgaurea</i>	2018		
Harestarr	<i>Carex ovalis</i>	2018		
Hegg	<i>Prunus padus</i>	2018		
Hengeaks	<i>Melica nutans</i>	2018		
Hengeving	<i>Phegopteris connectilis</i>	2018		
Hårfrytle	<i>Luzula pilose</i>	2018		
Krekling	<i>Empetrum nigrum</i>	2018		
Kvitbladtistel	<i>Cirsium heterophyllum</i>	2018		
Legeveronika	<i>Veronica officinalis</i>	2018		
Myrfiol	<i>Viola palustris</i>	2018		
Ormetelg	<i>Dryopteris filix-mas</i>	2018		
Rogn	<i>Sorbus aucuparia</i>	2018		
Rød jonsokblom	<i>Silene dioica</i>	2018		
Røsslyng	<i>Calluna vulgaris</i>	2018		
Ryllik	<i>Achillea millefolium</i>	2018		
Seterstarr	<i>Carex brunnescens</i>	2018		
Sisselrot	<i>Polypodium vulgare</i>	2018		
Skogburkne	<i>Athyrium filix-femina</i>	2018		
Skogstorkenebb	<i>Geranium sylvaticum</i>	2018		
Slirestarr	<i>Carex vaginata</i>	2018		
Sløke	<i>Angelica sylvestris</i>	2018		
Slåtestarr	<i>Carex nigra</i>	2018		
Smyle	<i>Deschampsia flexuosa</i>	2018		
Småmarimjelle	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	2018		
Småsyre	<i>Rumex acetosella</i>	2018		

Småsmelle	<i>Atocion rupestre</i>	2018		
Sølvbunke	<i>Deschampsia cespitosa</i>	2018		
Tepperot	<i>Potentilla erecta</i>	2018		
Trådsiv	<i>Juncus filiformis</i>	2018		
Teiebær	<i>Rubus saxatilis</i>	2018		
Tyttebær	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	2018		
Vrangdå	<i>Galeopsis bifida</i>	2018		

Vedlegg 2: Lokalitetsbeskrivelse i Naturbase

Faktaark for lokalitet Driftsli er utarbeidet for første gang i 2019. Verdibegrunnelsen er basert på siste faktaark for slåttemark (Faktaark for slåttemark, Svalheim 2014, revidert 2018) .

Naturtypelokalitet 1

*Navn på lokaliteten		*Kommune	*Områdenr.
Driftsli		Bygland	
ID i Naturbase	*Registrert i felt		*Dato:
	Toralf Tysse		24.7.2018
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige):			1. Skjøtselsavtale:
Naturbase:			2. Skjøtselsavtale:
Artskart:			Inngått år:
			Utløper år:
*Hovednaturtype: Seminaturlig eng T32			Beskrivelsesvariabel:
Kartleggingsenheter: Kalkfattig eng med klart hevdpreg, T32-C2, 100%			Slåttemarkpreg

*Verdi (A, B, C): B	Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.) Figur 2.2 viser avgrensingen av lokaliteten, mens figur 2.3– 2.11 er bilder fra lokaliteten. Bildene er tatt 24.7.2018.
-----------------------------------	---

Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)

Stedskvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):				Kommentar
< 5 m		God	x	Slått	x	Torvtekt		Slåtten ble tatt opp av grunneier i 2013, og det har vært tradisjonell slått her hvert år siden. Før det hadde lokaliteten ikke vært slått siden ca. 1950. Det har imidlertid vært årviss beite her i mange år.
5 - 20 m	x	Svak		Beite	x	Brenning		
20 - 50 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell		
50-100 m		Gjengrodd		Gjødsling				
> 100 m		Dårlig		Lauving				

*OMRÅDEBESKRIVELSE

INNLEDNING

Lokaliteten er tidligere ikke registrert i Naturbasen, men er registrert i forbindelse med Ecofacts rammeavtale med Fylkesmannen i Aust-Agder/Agder om skjøtselsplaner for viktige seminaturlige naturtyper. Lokaliteten , ble lokaliteten igjen undersøkt i felt, 25.06.2018. Dette faktaarket er dermed en ny beskrivelse av den aktuelle lokaliteten, som oppfyller kriteriene til naturtypen slåttemark etter nye faktark (Svalheim 2014, revidert 2018).

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG

Driftsli er navnet på en gammel utmarksstøl, en støl som inngår i en av flere spredte teiger som utgjør eiendom 13/8. Gården ligger ved elva Otra i hoveddalføret Setesdalen, men det er flere utmarkssteiger øst for denne som inngår i eiendommen.

Det er en opprinnelig slåttemark knyttet til stølen Driftsli som nå omfattes av skjøtselplanen. Stølen ligger i tilknytning til en sørvendt, varm skogli, omkranset av overliggende bergvegger. Nedenfor slåttemarka ligger et lite tjern og et tilgrensende myrområde.

Berggrunnen i området består av granittisk gneis. Dette er en næringsfattig bergart som ikke gir grunnlag for en rik vegetasjon. Løsmassedekket på lokaliteten er meget tynt eller fraværende (NGU 2019). Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (Moen 1998).

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Lokaliteten oppfyller kriteriene til naturtypen slåttemark. Lokaliteten var inntil like etter krigen en av mange slåtteteiger i Bygland kommune, men enga har ligget brakk frem til at den gamle driftsformen ble gjenopptatt i 2013.

Slåttemarka ved Driftsli omfatter et relativt stort areal, og varierer noe med hensyn på fuktighet i ulike deler. Enga føres til uformingen T32-C-2 *Kalkfattig eng med klart hevdpreg*. Lokaliteten har ikke preg av gjødsling, men gjennom sauebeite tilføres enga likevel noe gjødsel.

Det ble ikke registrert arter som er kalkkrevende på lokaliteten, og få av artene som ble registrert her har også lite krav til næringsalter.

ARTSMANGFOLD

Det er ikke registrert rødlistearter i slåttemarka, ei heller regionalt eller lokalt sjeldne arter. Under feltarbeidet den 24/7 2018 ble det registrert totalt 50 arter karplanter. Det antas at det er flere arter knyttet til lokaliteten, men den ekstremtørre våren og sommeren i 2018 hadde trolig påvirket det synlige artsmangfoldet ved lokaliteten. Totalt åtte tyngdepunkterarter for seminaturlig eng ble registrert; Gulaks, legevronika, småsmelle, finnskjegg, blåklokke, tepperot, blåknapp og bråtestarr. Ellers var lokaliteten dominert av gressartene engkvein, finnskjegg og gulaks.

Se vedlagt skjøtselsplan for fullstendig artsliste.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING

Området har vært holdt relativt åpent gjennom beite siden tradisjonell driftsform opphørte rundt 1950. Det var likevel gjengroingspreg da grunneier ryddet lokaliteten før slått ble gjenopptatt i 2013. I dag har enga et åpent preg, og det har vært årlig slått her siden 2013.

FREMMEDE ARTER

Ingen registrert i slåttemarka.

KULTURMINNER

Ingen viktige kulturminner er registrert på lokaliteten, men den gamle stølen har lokal verdi

SKJØTSEL OG HENSYN

Slåtteregimet som ble startet opp i 2013 videreføres i skjøtselsplanen fra 2019. Det anbefales å hindre spredning av strandrøyr, som er en arealeffektiv plante som i stor grad kveler andre arter. De to populasjonene av arten bør derfor primært fjernes fra slåttemarka.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP

VERDIBEGRUNNELSE

Med grunnlag i nytt faktaark for slåttemark (Svalheim 2018), gis slåttemarka høy vekt på størrelse, tilstand og påvirkning og lav vekt på artsmangfold (8 tyngdepunkterarter registrert), typevariasjon og landskapsøkologi.

Etter dagens oppdaterte krav for verdisetting av viktig naturtype slåttemark (Svalheim 2018), blir lokaliteten skjønnsmessig vektet til **B, viktig**.

Vedlegg 3: Tiltakslogg, grunneiers notater

Her er det plass for grunneier å føre inn sine egne notater som gjelder gjennomføring av tiltakene. Ved å ha slike notater samlet, vil det være lettere å sammenstille erfaringene når planen skal revideres.

AREAL/ DELOMRÅDE:	TYPE TILTAK (EKS SLÅTT, RYDDING, BEITING)	PERIODE mnd./ dato/uke	ANTALL DAGSVERK/ TIMER	ÅR